PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
L 163/M.C.V. 2000

B.P. 452/26.IV.2000

Parlamentul României
Senatul

Către

Biroul Permanent al Senatului

în conformitate cu Art. 73, alin. 1 din Constituția, României, subsemnatul Paul Ghițiu, Bucureşti, senator independent aparținând Uniunii Forțelor de Dreapta vă înaintez alăturat propunerea legislativă numită "Egalizarea Şanselor pentru Persoanele cu Handicap în România" cu rugămintea de a fi trecută prin procedurile parlamentare, în vederea introducerii acesteia pe ordinea de zi în procedură de urgență.

Paul Ghițiu
Senator de Bucureşti

Expunere de motive

Opțiunea politică fundamentală pentru aderarea la Uniunea Europeană precum şi procesul complex pentru îndeplinirea acestui deziderat, se bucură de sprijinul constant al marii majorități a societății româneşti.
În această perspectivă este necesară o nouă legislație care, să sprijine persoanele cu handicap să beneficieze de oportunitățile care se ivesc ca urmare a acestor schimbări.
O asemenea lege va trebui să reconcilieze cerințele economiei de piață cu drepturile de necontestat ale persoanelor cu handicap spre autodeterminare şi participare deplină la dezvoltarea propriei țări. Ea va contribui la creerea unui mediu propice pentru ca persoanele cu handicap să fie cât mai independente posibil, fără a nega asistența socială de bază pentru aceia care vor continua să aibă nevoie de sprijin direct pentru a duce o viață decentă.

Această lege are rolul de a fundamenta politica viitoare pentru dizabilități şi are în vedere circumstanțele şi tradițiile sociale, economice şi culturale ale României.

În prezent întregul sistem de protecție specială şi integrare prin muncă a persoanelor cu handicap se sprijină pe Ordonanța de Urgență 102/1999 care a anulat cele două legi: Legea 53/1992 privind protecția specială a persoanelor handicapate şi Legea 57/1992 privind încadrarea în muncă a persoanelor handicapate.

În OU 102/1999 se confundă protecția specială cu: prevenirea apariției deficienței, cu educația, cu integrarea socio profesională, cu tratamentul şi reabilitarea. Acestea sunt numai enunțate dar nu se crează mecanismele prin care aceste drepturi fundamentale se pot exercita şi nici cum vor răspunde cei care le vor încălca.

Între principiile fundamentale avute în vedere la elaborarea prezentei legi menționăm:

1. **Principiul prevenirii deficienței, incapacității şi handicapului** are în vedere necesitatea unei mari diversități de acțiuni specializate în acest scop, în domeniul sănătății, educației, muncii şi a altor domenii.
2. **Principiul drepturilor şi şanselor egale** presupune ca acțiunile în favoarea persoanelor cu handicap să vizeze atât satisfacerea necesităților individuale cât şi eliminarea obstacolelor sociale.
3. **Asigurarea drepturilor egale** implică faptul că necesitățile fiecărei persoane cu handicap precum şi cele ale tuturor indivizilor, sunt de importanță şi de valoare egală.
4. **Principiul coexistenței formelor de protecție specială cu procesul de integrare socială** prin educație, orientare şi formare profesională, ocuparea unui loc de muncă.

Acesta este un proces continuu şi dinamic de adaptare reciprocă, antrenând pe de o parte persoanele cu handicap, cu propriile lor dorințe şi capacități care trebuiesc dezvoltate la maximum, pe de altă parte societatea care trebuie să se arate solidară, luând măsurile specifice şi adecvate pentru realizarea egalizării şanselor.

Legea de Egalizare a Şanselor respectă Art. 46 din Constituția României.
Astfel, în conformitate cu **Art.46:**
"Persoanele handicapate se bucură de protecție specială *(Cap. VIII – Protecția socială, Protecția specială, Asistență în domeniul veniturilor).* **Statul asigură realizarea unei politici naționale de prevenire** *(Cap. II-Secțiunea I. Prevenirea apariției deficienței şi agravării ei),* **de tratament** *(Cap. III – Secțiunea I – Îngrijire medicală),* **de *readaptare*** *(Cap. III – Secțiunea II – Reabilitare),* **de învățământ** *(Cap. V – Educație),* **de instruire şi de integrare *socială*** *(Cap. VI – Orientare şi Formare Profesională; Cap. VII – Ocuparea Forței de Muncă)* **respectând drepturile şi îndatoririle ce revin părinților şi tutorilor** *(Cap. IX Viața de familie, integritatea personală; Protecție juridică).*

În vederea egalizării şanselor pentru persoanele cu handicap, această lege respectă şi intervine în toate etapele care se parcurg de la apariția şi depistarea deficienței, până la integrarea lor totală sau parțială în societate.

În acest proiect de lege se elimină orice măsură de discriminare între persoanele cu handicap în funcție de handicap, vârstă şi data apariției handicapului.

În prezent există două comisii de expertiză, una a Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale şi alta a Secretariatului de Stat pentru Persoanele cu Handicap, cee ce duce la cheltuieli inutile şi risipă de fonduri. De aceea este necesară crearea unei comisii unice de expertiză medicală subordonată Ministerului Sănătăţi. Aceasta va expertiza persoanele cu handicap indiferent dacă se bucură sau nu de anumite drepturi în prezenta lege.

Pentru a preveni instituţionalizarea persoanelor cu handicap, copii şi adulţi, se acordă o alocaţie de sprijin familială pentru familiile cu venituri mici. Toate drepturile băneşti acordate persoanelor cu handicap şi familiilor lor prin prezenta lege reprezintă numai o parte din echivalentul valoric a serviciilor acordate în instituţiile de stat pentru persoanele cu handicap.

Calitatea vieţii asistaţilor din aceste instituţii este scăzută. Majcritatea sunt instituţii mari, cu peste 100 de asistaţi cu probleme diverse şi adesea incompatibili. Lipsa standardelor minime de viaţă, lipsa unui ambient de tip familial, lipsa de personal calificat, abuzul asupra asistaţilor, fac ca viaţa acestor semeni ai noştri să fie fără nici o speranţă în aceste instituţii. Această lege propune stabilirea clară a obiectivelor şi a mandatului fiecărei instituţii existente, schimbarea concepţiei manageriale din aceste instituţii în concordanţă cu orientările din politica actuală internaţională în domeniul dizabilităţii. De asemenea, crează cadrul legal pentru ca aceste instituţii să fie treptat desfiinţate iar concomitent să se dezvolte sistem alternativ de asistenţă a persoanelor cu handicap.

Această lege crează cadrul legal pentru prima dată în România de înfiinţare şi dezvoltare a serviciilor de sprijin, inclusiv instrumente de asistare pentru persoanele cu handicap astfel încât acestea să fie sprijinite în sporirea nivelului de independenţă de zi cu zi şi în exercitarea drepturilor lor.

Această lege promovează dreptul persoanelor cu handicap la integritate personală şi asigură crearea condiţiilor necesare exercitării rolului de părinte şi accesul la căsătorie fără a pierde drepturile conferite prin prezenta lege.

În contextul acestei legi s-au elaborat prevederi care, sprijină activ, într-un mod real şi profitabil pe cei ce angajează persoane cu handicap. Ca parte a politicii practice de angajare, în acestă lege se stabilesc prevederi legale care să promoveze realizarea de unităţi de muncă protejate, măsuri pentru adaptarea locului de muncă şi a clădirilor, în aşa fel încât acestea să devină accesibile persoanelor cu hancicap.

Având în vedere sitiaţia economică a ţării noastre cât şi efortul financiar necesar pentru susţinerea acestei legi, se elaborează programe care se vor putea derula şi cu finanţare externă.
Aceste programe sunt:

1. Program Naţional de Prevenire a Apariţiei deficienţei şi Agravării ei (Ministerul Sănătăţii, Ministerul Muncii şi Protecţie Sociale,

Secretariatul de Stat pentru Perscanele cu Handicap, Ministerul Educației Naționale).

2. Program Național de Orientare şi Formare Profesională (Agenția Națională de Orientare şi Formare Profesională, Ministerul Sănătății, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Educației Naționale).
3. Program Național de Restructurare a actualelor Instituții de Tip Rezidențial (Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, Ministerul Munciii şi Protecție Sociale, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Educației Naționale).
4. Program Național de Asistență pe Baze Comunitare a Persoanelor cu Handicap (Ministerul Sănătății, Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, Ministerul Munciii şi Protecție Sociale, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Educației Naționale).

Această lege are în vedere principalele recomandări prevăzute în documentele internaționale ale Organizației Națiunilor Unite - ONU, Organizația Mondială a Sănătății – OMS, Organizația Internațională a Muncii –OIM.